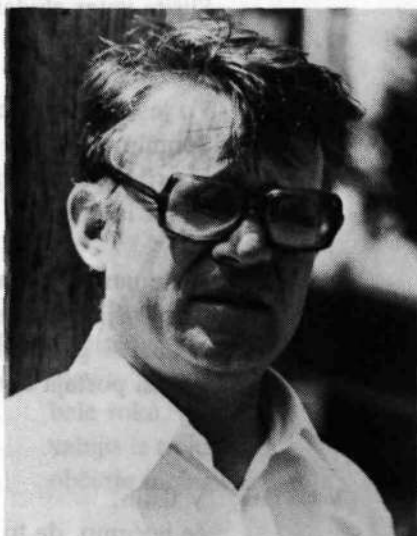

Štirinajst pesmi

Pavle
Zidar

VAS Velika, dišeča čreda,
pasoča se čreda streh,
zagrizuje se v breg.

Njeni beli zobje,
kamniti zobje,
so popasli vse bilke.

Osvetljene sence z zeleno
so ostanki
in v njih šumi perut

mavričnega goloba.

NAŠA ŽITA Naša žita, povezana v snope,
je razvelo po gori San Pietro,
vse zrnje je padlo iz njih
in se ubilo.

* Letošnji dobitnik Prešernove nagrade za življenjski opus

Nikdar nihče ne bo rodil več
sebe v podobi drugega.
Slišite veter glodati
v žlebu?

To je vse, kar je ostalo.
Spomin,
ki prihaja in odhaja
kakor lasje.

Še se nam na ustnicah svetlé besede,
a vse tišji je njih zvok.
Komaj še ga sliši kdo.
Počasi postaja nerazumljiv.

V USTIH V ustih,
če hočemo, da to so,
mora biti besede glas
in joka kлокot.

V ustih
je dom žalosti,
sok njen iz vsake
besede kapljà.

V ustih
je vse razsvetljeno
in pripravljeno,
da umreš.

V ustih
je začetek in konec vsega.

KO ŽIVLJENJE   Glas ni telo,
MINE   ampak vtis,
                    ki ostane.

Rad bi se razžarel
v razprhanem
konjskem repu.

Bliski svetlobe
s potemnevanji.

Zadati rano dnevu
s svojim grenkim
vonjem,

to bi rad.

SNOV POLEN Odtipkuje skrivnost,
klavir,
bele roke, peruti,
vabijo iz tipk
občutje mojega življenja.

Ne vem, če je žalostno.
Kakor da bi se vdiral
neko ostrešje v mrču
in se vnovič vzravnalo,
ko je zvok prešel.

Po tej sledi grem.
V praznino
čisto temnega dneva.
Zvoki so spremenjeni
v snov polen.
Leže križem kražem.

LOBANJE Vse lobanje,
ki jih je videl Dali,
so smrtno grešile
s stvarmi sveta.

In še vedno greše.
Tudi moja bo.
Dotikovala se bo
kakega sna,

ki bo steklenica
na bregu morja,
samotno zazrta
v vživljanje plime.

TO BOJO Kmalu bom vse užil
PREJELI razen sence nagrobnika.

Žaloval bom – če bom,
za njenimi tenkimi žilami.

Ta sinja razpotja
po celem telesu,

ki udarijo na dan,
ko se je poželim,

bo edina večnost
mojega trajanja.

MATI SVETÀ Luna,
mrtvo, izbrito obličje,
tkanina, ne zlata
ne bela,
valoví; dah potoka,
ki belo vzhaja,
trepeče v njenih vlaknih
in cela pokrajina tke
iz nje neslišnost
jabolkasto trdo, kot dojko
device.

To je mati svetà.

Kot je sonce – oče.

Samo neprevedljiv šepet jo je
in strah.

V nji se vse spreminja
v sanje.

V času sonca dobé stvari sence,
v mesečini stvari
križasto zažare.

Kako neponovljivo je to,
 ko ne veš,
 ali držiš kos bele ceste ali vejo.
 Zdaj vem: v luninem siju
 se je spočel sad spoznanja.

SIMPOZIJ
 Z MANDELŠTAMOM

Tiho jutro, iz čipkinja
 tkano,
 je pregrnilo pokrajino za okni.
 Šepetaje rinem sebe skozi
 duh Mandelštama.
 Njegovo opustošeno videnje
 je tu
 in čas ga že dekodira na kocke,
 ki niso granit,
 ampak roboti
 marksizma.
 Kamor ti nese pogled:
 štirioglate glave skretarjev.
 Simpozij,
                   simpozij,
                                   simpozij.

DAR   Bog je izjokal oči,
 ko so te nesli proti Dobravi.
 Hudo je umreti
 zaradi slovenske knjige.
 Preklinjam kraj,
 ki te je umoril,
 in ljudi, ki so te morili.
 Kmalu pridem za tabo
 in bova zamaknjena
 poslušala program
 sluha,
 ki prevaja v zvok
 tudi smrt.
 Amen.

SEN Vse to je prazen sen,
kar veter vame diha;
zavest o tem je nič.

Iz tega se je vse pričelo
– snov neskončnosti,
v kateri biva žalost.

Megla, ki odeva travo
z belo roso,
je samo tega sled.

Kar v meni biva,
to je zunaj mene
in samo to, to sem jaz.

(Trst 1986)

BOJ Ne, ne bojuje se beli človek
zoper črnega,
nasprotujeta si
belo in črno sonce,
rasa
je svetloba kože,
podarjena od sonc.
A kje,
kje sije črno sonce?
Kje belo?
Rdeče?
Kje zlatenično rumeno?
Zakaj ni enega za vse?

Zakaj eno sonce
deli toliko nesreče,
a kruh je isti za vse:
bel?

KAR Kar potrjujem z glavo,
to s srcem zanikam,
in s srcem pritrjujem,
česar z glavo ne.

Zato ni čudno,
če iz tega nastajam,
le tak spor
daje pomiritev.

Tudi zrak in voda
sta iz istih nasprotij,
ko je zrak mrzel,
je voda topla.

Negotovost je moč
in razdvojenost mir,
v prvem mi je živeti,
v drugem ne.

GRM   Grm sem razcveten,
BOMBAŽA   suhi cvetovi
              me pokrivajo čez in čez.

Moja kri je nit
bombaža
– bela, bela mehkoba.

Vije se skozi telo,
šivanko
mojega življenja.

Kaj šiva – ne vem,
morda dve polovici
istega: meso in duh.

Ko bo nit izkapljala
iz mene,
bom razpadel na dvoje.

In meso bo usahnilo,
ne bo ga več povezoval
smisel bombaža.